

มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ศึกษากรณี : การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

หทัยรัตน์ สิริวนันท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิติศาสตรมหาบัณฑิต
คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยพายัพ
กรกฎาคม 2558

สงวนลิขสิทธิ์ © ท้ายรัตน์ สีสราพันธ์
มหาวิทยาลัยพายัพ 2558

PAYAP UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความเมตตาอย่างสูงยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ณรงค์ ใจหาญ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านอาจารย์เขตไท ลังการพิณธุ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญาลักษณ์ ปัญวัฒน์ลิขิต
รองศาสตราจารย์ดิเรก ควรสมาคม และท่านอาจารย์ธัชพงษ์ วงษ์เหรียญทองที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและ
ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกา ตลอดจนคุณอาจารย์ในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ความรู้ในการศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ ที่นี้
ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยพายัพทุกท่าน คุณเสถียร ใจคำ
ชาวชุมชนตำบลก๊อตช้าง บุคลากรและเพื่อนองค์กรบริหารส่วนตำบลก๊อตช้างที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล
ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานเทศบาลตำบลแม่หอพระที่เอื้อเอ็นดูผู้ศึกษาตลอดระยะเวลาการศึกษา
สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอมอบความสำเร็จนี้แด่มารดาและครอบครัวที่เป็นกำลังใจให้ผู้เขียน
เสมอมาจนสำเร็จด้วยดี

หทัยรัตน์ สีรานันท์

ชื่อเรื่อง:	มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
	ศึกษาระณี : การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ผู้จัดทำ:	หทัยรัตน์ สีสานันท์
ชื่อปริญญา:	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เขตไท ลังการพิณธุ์
วันที่อนุมัติ:	10 กรกฎาคม 2558
สถาบัน:	มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย
จำนวนหน้า:	106
คำสำคัญ:	มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษาระณี: การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมค้นหาแนวทางและมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่เหมาะสมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เกิดความยั่งยืนในระบบนิเวศ และพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว เศรษฐกิจ สังคม สอดคล้องกับบทบาทภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่วิจัยกำหนด ศึกษาในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เฉพาะ นอกบริเวณพื้นที่ป่าอนุรักษ์ใช้กระบวนการศึกษา ทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการท่องเที่ยวผู้แทนชุมชน และนักท่องเที่ยวพำนัก ระยะยาว

จากการศึกษาพบว่าพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะด้านการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึง การส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งมีได้บัญญัติให้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่มีกฎหมายให้อำนาจหน้าที่ ที่ออกจะข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติเพื่อการนี้ได้

Title: Protection of Environment by Local Administration
: A Case Study of Eco-Tourism

Author: Hatairat Siranan

Degree: Master of Laws

Advisor: Assistant Professor Dr.Khettai Langkarpint

Approval Date: date month year

Institution: Payap University, Chiang Mai, Thailand

Number of Pages: 106

Keywords: Protection of Environment, Local Administration,
Eco-Tourism

Abstract

This research "Measures of Environmental Protection by local administration : A case study of Eco-tourism " aimed to study the issue of environmental protection and measures for protection of the natural environment with the appropriate local authority's Economic, social, consistent with the role of local government Consistent with the mission of the organization. Research areas designated in the area of Keud-Chang Community, Mae Taeng District Chiang Mai. Only outside the forest area of conservation. The methodologies adopted to collect the data from community leaders, villagers local administration leaders, and tourist agencies and long-stay tourists

The finding revealed that the law establishing the local administration and the Act of prescribes the plan and the process of decentralization to local governments, B.E. 2542 Enact that local authority to organize public service management. Maintenance And the exploitation of forests, Land, Natural Resources and Environment Including tourism promotion the authority to organize public services to promote ecotourism in Local government but has no legal support authority statute to promote ecotourism.

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทคัดย่อ.....	ข
Abstract.....	ค
สารบัญ.....	ง
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 สมมติฐานการศึกษา.....	4
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	4
1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา.....	5
1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.7 นิยามศัพท์.....	5
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม.....	7
2.1.1 ความหมาย การจำแนกลักษณะของสิ่งแวดล้อม.....	7
2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	8
2.1.3 แนวคิด ทฤษฎีกฎหมายสากลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	10
2.1.4 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยกลไก ของการบริหารนโยบายแห่งรัฐและมาตรการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	16
2.2 แนวคิดการกระจายอำนาจ.....	19
2.2.1 ความสำคัญของการกระจายอำนาจ.....	20
2.2.2 ลักษณะของการกระจายอำนาจ.....	21
2.2.3 รูปแบบของการกระจายอำนาจ.....	21
2.2.4 การกระจายภารกิจหน้าที่ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย.....	23
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	25
2.3.1 ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	26
2.3.2 การจัดรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน.....	26
2.4 แนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	33
2.4.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism).....	33
2.4.2 องค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	34
2.4.3 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	35

2.5 แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation).....	36
2.5.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชนท้องถิ่น...	36
2.5.2 ความหมายของการมีส่วนร่วม และรูปแบบของการมีส่วนร่วม.....	36
2.5.3 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม.....	37
2.6 ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่วิจัย.....	37
2.7 นโยบายด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษาวิจัย.....	40
บทที่ 3 อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างประเทศในการจัดการสิ่งแวดล้อม กรณี การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	41
3.1 ประเทศฝรั่งเศส.....	41
3.1.1 โครงสร้างและรูปแบบการปกครอง.....	41
3.1.2 ภารกิจและอำนาจหน้าที่.....	45
3.1.3 กฎหมายสิ่งแวดล้อมประเทศฝรั่งเศส.....	49
3.1.4 นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศฝรั่งเศส.....	59
3.1.5 การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่น.....	60
3.1.6 วิเคราะห์ความสามารถในการบริหารจัดการภารกิจในระดับท้องถิ่น	62
3.1.7 มาตรการทางกฎหมายในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับท้องถิ่น	64
3.2 ประเทศญี่ปุ่น	69
3.2.1 โครงสร้างทางการเมืองการปกครอง.....	69
3.2.2 โครงสร้างและภารกิจหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเทศญี่ปุ่น	71
3.2.3 กฎหมายสิ่งแวดล้อมประเทศญี่ปุ่น.....	73
3.2.4 นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศญี่ปุ่น.....	74
3.2.5 การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่น.....	76
3.2.6 วิเคราะห์ความสามารถในการบริหารจัดการภารกิจเกี่ยวกับ การจัดการสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น และมาตรการทางกฎหมาย ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับท้องถิ่น.....	76
บทที่ 4 มาตรการทางกฎหมายและปัญหาในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	82
4.1 มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	83
4.1.1 กฎหมาย.....	83
4.1.2 องค์กรเพื่อการบริหารงานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม.....	85
4.1.3 กองทุนสิ่งแวดล้อม.....	85
4.1.4 การวางแผนพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	86
4.1.5 มาตรการจูงใจในการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม.....	86
4.1.6 การประชาสัมพันธ์และสิ่งแวดล้อมศึกษา.....	87

4.2	มาตรการทางกฎหมายและการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม	
	โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	87
	4.2.1 รัฐธรรมนูญ.....	87
	4.2.2 กฎหมาย.....	88
	4.2.3 การจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	90
	4.2.4 การจัดทำ และการพิจารณาร่างข้อบัญญัติตำบล หรือเทศบัญญัติ	90
4.3	วิเคราะห์ปัญหาการใช้อำนาจ และมาตรการทางกฎหมาย	
	ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	91
	4.3.1 ปัญหาจากบทบัญญัติของกฎหมาย.....	91
	4.3.2 ปัญหาจากการบังคับใช้กฎหมาย.....	96
	4.3.3 บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	97
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	101
	5.1 บทสรุป.....	101
	5.2 ข้อเสนอแนะ.....	104
บรรณานุกรม.....		107
ภาคผนวก.....		112
	ก. ลักษณะภูมิศาสตร์ของพื้นที่ศึกษาวิจัย.....	113
	ข. แผนที่แหล่งท่องเที่ยวตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่	122
	ค. นโยบายด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษาวิจัย.....	124
	ง. - คำถามที่ใช้สัมภาษณ์ในการศึกษาวิจัย.....	129
	- รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ความคิดเห็น.....	131
	- ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ และผลการสัมภาษณ์.....	132
ประวัติผู้จัดทำ.....		135